

Pravilno vrednotenje socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre-
večkrat v reševanju
vprašanj, ki zadevajo tako-
liko politično, politiko,
nastopajočih razreda je
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Spričo današnjega položaja
delavcev, nastaja pravi-
ljnost izboljšanja njihove-
ga položaja in aktivno sodelo-
vanje v gospodarskem
in političnem življenju
delavcev, ki sicer niso
vrednotenje, ne da na borbo, se drugo-
ga, predvsem mobilizira glede
na delovno in politično
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

ODLOČEN PROTEST IN ZAHTEVA ZVEZE PARTIZANOV CONE A Proti nezakoniti obsodbi partizanov proti nesramnemu izpadu tožilca Grubissija

Hkrati zahteva Zveza partizanov uvedbo preiskave o pravilnem tolma-
čenju veljavnih zakonskih določb in zaradi žalitve partizanov z izrazi
„balkanska barbarska horda“ ter da se podvzamejo ustrezni ukrepi

IZVRŠNI ODBOR ZVEZE
PARTIZANOV CONE A STO
Je ugotovil na svoji izredni
seji od 3. oktobra t. l. v zvezi
z obsodbo na dosmrtno ječo
tovaršev Albina Perotiča, iz-
rešeno 30. septembra od po-
ravnega sodišča v Trstu zaradi
dejanj izvršenih dne 5.5.1945
in potem, ko sta bila 1.1950
oprosjena kazni na podlagi
Splošnega ukaza ZVU št. 46 o
podelitvi amnestije in odpustu
kazni od 2. marca 1946:

1. da so z obsodbo omenje-
nih tovaršev grobo kršene do-
ločbe mirovne pogodbe z Ita-
lijo, ki izrecno uzakonjuje
odločno nepregledljivost anti-
fasističnih borcev za dejanja iz-
vršena med narodnoosvobodil-
no borbo proti nacifasizmu;

2. da se s tem podpira po-
novni dvig in poraz, zločin-
skega fašizma, ki je prav v
naših krajih povzročil nepo-
pravljene in nepopravljive
krivice;

3. da je državni tožilec dr.
Ugo Grubissi - funkcionar Za-
vezniške vojske uprave, v
vršenju svoje uradne dolžnosti
nesramno zatil in ograbil blati
najodločnejše antisfasistične
borce - partizane, s tem da je
v svojem obtožnem govoru
na razpravi dne 30. septembra

t. l. imenoval „balkanska bar-
barska horda“.

ZATO NAJODLOČNEJE
PROTESTIRA

proti preganjanju anti-
fasističnih borcev za dejanja, ki
so po mirovni pogodbi nepre-
gledljivi, in se posebej proti
nezakoniti obsodbi naših tova-
rašev ter nesramnemu izpadu
Zavezniške vojske uprave; po-
rejenega uslužbenca proti par-
tizanom na splošno.

IN ZAHTEVA,

da pravi ožek Zavezniške
vojske uprave uvede preiska-
vo o nepravilnem tolmačenju
določb mirovne pogodbe z Ita-
lijo in predpisov Splošnega
ukaza Zavezniške vojske u-
prave št. 46 o podelitvi amne-
stije in odpustu kazni od 2.
marca 1946 ter končno zaradi
navedenega nastopa dr. Uga
Grubissija proti antisfasističnim
borcem - partizanom, in da se
po izvedeni preiskavi podvzame
mejo potrebni in ustrezni
ukrepi.

Razcep med vafidisti

KAIRO, 4. — Okoli 50 članov
vafidistične parlamentarne sku-
pine je sklenilo v nasprotju z
odločitvijo izvršilnega odbora,
da bodo reorganizirali stranko
v skladu z novim zakonom.

Kaj je pravi vzrok
moskovske odločitve
o poslaniku Kennanu

WASHINGTON, 4. — Iz Ze-
neve javljajo, da je tamkaj-
nji ameriški konzulat sporočil,
da Kennedy na dan 3. oktobra
v Moskvi je imel nobene
tiskovne konference in ne
bo podal nobene izjave med
svojim kratkim bivanjem v
Zenevi. Jutri bo odpotoval v
Berlin.

Ves ameriški tisk in javno
mnenje se strinja, da moskov-
ska odločitev v zvezi s Ken-
namom ni upravičena. Samo
Washington Post sicer pravi,
da je Kennedy šel predaleč
s svojimi izjavami, da pa se ni
oddaljil od resnice. Toda tudi
ta list poudarja: „Jasno je za
najbolj slepega čitatelja mo-
skovskih novic, da so bile Ken-

nanove izjave samo preteza
za njegovo odločitev in če ne
bi bilo te preteze, bi Rusi na-
vrgli na Kennedyja, ki je izjavil,
da so to sklenili, zato da se
izognejo razpustitvi stranke.
Nova stranka bo izjavila, da
poslujeta Naha in da je spre-
jela ta sklep, samo da se izogne
razpustitvi.

Pravni svetovalec Nagibove
vlade proučuje možnost, da
bi bivšega kralja Faruka ova-
dili sodišču v zvezi z umori, ki
jih je izvršila njegova „železna
garda“ na njegov ukaz.

„New York Times“ predla-
ga, da bi sprčo dejstva, da so
reprezentivni listi ne bi so-
vjetske oblasti rade videli ta-
ke osebnosti na ameriškem po-
slanstvu v Moskvi, zlasti ob
priliki kongresa partije, ki bo
prvi po dvanajstih letih.

„New York Times“ predla-
ga, da bi sprčo dejstva, da so
reprezentivni listi ne bi so-
vjetske oblasti rade videli ta-
ke osebnosti na ameriškem po-
slanstvu v Moskvi, zlasti ob
priliki kongresa partije, ki bo
prvi po dvanajstih letih.

ODGOVOR SHPZ GENERALU WINTERTONU ZVU je odgovorna za to da se škoda Slovincem popravi

in se doseže odškodnina od države, ki je
škodo povzročila - Ta država je Italija

Slovensko-hrvaška pro-
svetna zveza je včeraj od-
poslala generalmajorju go-
spodu Wintertonu, voja-
škemu guvernerju STO,
naslednjo vlogo v zvezi z
njegovim nezadostnim od-
govorom na prejšnjo vlogo
SHPZ z dne 18. julia
1952.

Slovensko-hrvaška prosvet-
na zveza v Trstu, Ul. Roma 15,
II, se vam zahvaljuje za od-
govor z dne 9. septembra 1952,
ki ste ga dali po svojem za-
stopniku na njeno vlogo z dne
18. julia 1952.

Pravite, da so prostori v Ul.
Guardie 27 pod državno up-
ravo in so se dodelili po teh-
nem razmislijanju italijanski
ustanovi „Ente Assistenza La-
voratori“ kot najboljše opre-
mjeni, da stavi prednosti teh
prostorov na razpolago celok-
upnega prebivalstva okraja
Sv. Ivanca.

Celokupno prebivalstvo Sv.
Ivanca je bilo pred fašizmom
skoraj čisto slovensko in si je
ustvarilo svoj slovenski Na-
rodni dom za slovenske kul-
turne prireditve. Italija je po
fašističnem režimu zvrženo
okupacijo Slovencev njih dom
in razarovala okraj z nasil-
nim, umetnim doseljevanjem
italijanov, s poitalijanjenjem
vseh šol in uradov, s prepoved-
jo slovenskega jezika, s krivič-
nimi protislovenskimi zakoni
in s vsiljevanjem italijanskega
Dopolavora. Zato zahtevajo
Slovenci vrnitev svojega slo-
venskega doma za svojo slo-
vensko kulturno prireditve.

Če bi ENAL posloval za Ita-
lijanje italijanski za Slo-
vence slovenski, bi ugnili biti
državna ustanova koristne
lokupnemu prebivalstvu. Ker
pa posluje, podobno kakor fa-

Naš tedenski pregled

V teh dneh lahko upraviče-
no govorimo o razdobju kon-
gresov. Komaj se je prejšnji
teden končal kongres nemških
socialnih demokratov v največ-
jem porušeni središču Dort-
mundu, se je v Moremambu
začel letni kongres angleških
laburistov. Letnima zborova-
nema dveh največjih zahod-
noevropskih delavskih gibanj
sledita kongresa italijanskih
socialnih demokratov, ki se je
začel v soboto, in ruskih kom-
unistov, ki se bodo zbrali
v Kremlju v nedeljo zvečer.

Cepprav je po neposredni važ-
nosti za svetovno politiko so-
vjetski kongres najbrž na prv-
nem mestu, je v perspektivi
daljšega razvoja gotovo po-
membenjši prvi del tega ekon-
omskega razdobja. Nemški
socialisti in angleški laburisti
iščejo uspek na svoj način,
prvi z znano nemško temelji-
tostjo in poglavljenjem v teo-
retična vprašanja, drugi An-
gelenjem lastnim nagibanjem k
praktičnosti — pot v socialis-
tično prihodnost. Pri tem se-
veda ne gre vse gladko in tu-
di ne brez zapletov, toda ob-
stoječa razdobja, ki pa je
niso izgubili izpred oči, čeprav
si morda še sami med seboj
niso prav na jasem o njego-
vih končnih oblikah.

Kongres v Dortmundu je se
vedno obdeloval velika kon-
ferenca Kurt Schumacherja, in
stolnica brez nje in nage obli-
ke, z boleznimi, ki pa je
do svoje nedavne smrti ne-
utrudno delal za svoje gibanje.
Osnovne teze poročila, ki pa
je prebral njegov naslednik
Ollenhauer, je sestavil še Schu-
macher in tudi se pomajal pri
njihovi potrebi izdati.

Vprašanje socialistične bo-
dostnosti Nemčije po sili raz-
mer ni samo notranje vpraša-
nje. Velik del diskusije na kon-
gresu nemških socialnih demo-
kratov je bil posvečen nem-
skemu vprašanju, kajti nje-
gov odgovor je bil razumljiv
v osnovni težnji nasakega
Nemca, temveč tudi ključ za
bodočnost Nemčije. Socialni
demokrati so prišli do spozna-
nja, da je nemška buržoaz-
nja nesposobna rešiti to vpra-
šanje, kot tudi ne za rešiti
vprašanja, ki najbolj za-
nimajo Nemčijo in Evropo.

Adenauerju je Ollenhauer o-
čital, da se je sprizrijal z
mislijo na dolgotrajno razde-
litev Nemčije. V zvezi s tem
je očitke, da se Adenauerju v
resnici nikakor ne mudi ne z
zdržitvijo Nemčije, ne s vse-
nemškimi volitvami, ker
niti eno od naštetih stvari v
prvega protestantskega vzhodni-
i nemški Adenauerjeva katoli-
ška stranka ne nima dobiti kaj
prida glasov. Na drugi strani
pa lahko socialni demokrati
upajo na lepo številno volilno-
ce, kot zdaj pod svetovnim pri-
stikom nasilno strpani v kom-
informosko SED.

Ollenhauerjeva kritika se ne
ustavi tu: po njegovem je med
nemško buržoazijo mnogo ta-
kih, ki mislijo, da je prijetno
bivati na Zahodu in kovati do-
bičke s trgovino z Vzhodom,
še več pa takih, ki si predsta-
vijo, da je nemška buržoazija
kot enostavno prilagoditev
vzhodnonemških razmer na
zahodnonemške. Medtem pa je
bila na Vzhodu na primer
izvedena agrarna re-
forma, na Zahodu pa junker-
ska velesposob, kolikor je je
trajala, ponovno utrjuje svoje o-
magine pozicije.

Nemški socialni demokrati
so nastopili tudi proti Schu-
manovemu načrtu in sploh
proti poskusom združevanja
Evrope v ozkem okviru šestih
držav (Francija, ZDA, Nemčija,
Italija, Belgija, Holandska
in Luksemburg). Ki jih je Ol-
lenauer na pol posmehljivo
imenoval minimalna Evropa.
V teh načrtih vidi Schuma-
cherjeva stranka namerno iz-
ključevanje oziroma izločanje
delavskega gibanja najmočnejša
(Angleška, francoska, češka),
v Schumanovem apokrupu pa je
posebej oviro za socializacijo
nemške težke industrije.

Ker vidijo nemški socialni
demokrati v združitvi Nemčije
osnovni pogoj za uspeh social-
istične politike v svoji državi,
so seveda proti vsaki politiki,
ki bi podaljšala sedanjo razde-
litev Nemčije. Zaradi tega so

Še dve protestni noti vlade FLRJ vladama Madžarske in Romunije

zaradi vmešavanja v notranje zadeve Jugoslavije in zaradi samovoljnega policijskega
ravnanja z diplomatskimi predstavniki - Odgovor na laži Vennijevega „Avanti“
Pomen razširitve zakonov FLRJ na cono B

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 4. — Jugoslovansko
zunanje ministrstvo je danes
izročilo madžarskemu po-
slanstvu v Beogradu noto, v
kateri ugotavlja, da se ma-
džarska vlada s sistematično
organizirano sovražnostjo de-
javnost svojih organov grobo
vmešava v notranje zadeve
Jugoslavije. (Ta sovražna de-
javnost poudarja jugoslovansko
dejavnost v Beogradu, ki jo
posiljanju volnov in diver-
zantov iz Madžarske v Ju-
goslavijo z nalogi, da organizirajo
vojno mrežo, „Jugoslovansko
vlada, poudarja dalje
nota, razpolaga s številnimi
aventičnimi dokazi o omeje-
nitih trditvah. Noto navaja na-
stojanje in dokazni material
s treh procesov proti madžar-
skim volnovim, ki so bili ne-
davno v Osijeku in v Novem
Sadu. Jugoslovanska vlada u-
gotavlja, da je taka sovražna
dejavnost madžarske vlade in
njenih organov proti Ju-
goslaviji v nasprotju z osnovnimi
načeli, ki so v veljavi v med-
narodnih odnosih med mi-
rojnimi državami.

„S sistematičnim pripravi-
m, v organiziranim in po-
siljanjem svojih agentov v Ju-
goslavijo, ki imajo nalogo zbu-
dati podatke gospodarskega,
vojuskega in političnega zna-
čaja ter voditi protijugoslovansko
propagando, hoče ma-
džarska vlada nasilno zrušiti
državno in družbeno ureditev
Jugoslavije, zaključuje nota
Jugoslovanskega zunanjega mi-
nistristva.

Romunski organi so se dni
izvedli novo izvalno dejanje
proti predstavnikom jugoslo-
vanskega poslanstva v Bu-
karestu. 2. oktobra so namreč u-
stavili avtobuse, v katerih so
se vozili jugoslovanski diplo-
matski predstavniki. Iz Ju-
goslavije poročajo, da je jugoslo-
vansko zunanje ministrstvo
poslalo po jugoslovanskem po-
slanstvu v Bukaresti romun-
skemu zunanjemu ministrstvu
protestno noto, v kateri obso-
ja to najnovejšo izvalitev in
samoovoljno romunskih policijskih
agencij proti jugoslovanskim
diplomatskim predstavnikom.
V jugoslovanskem protes-
tu je med drugim tudi reče-
no, da hoče romunska vlada s
takim ravnanjem ne samo
ovirati normalno delo jugoslo-
vanskega diplomatskega pre-
stavnika v Bukaresti, temveč
hkrati ogrožati osebo var-
nost njenih članov.

V jugoslovanskem zunanjem
ministrstvu se je izvedelo, da
je romunska vlada poslala te
sami jugoslovanskemu poslan-
stvu v Bukaresti protestno no-
to zaradi domnevnih poletov
jugoslovanskih vojaških letal
nad romunskim ozemljem. Za-
radi obrekovale in skrajno
žaljive vsebine je jugoslovansko
poslanstvo vrnilo noto romun-
skemu zunanjemu ministr-
stvu.

V zvezi z obtožbami romun-
ske vlade, ki so navedene v no-
ti, se je urednik Tanjuga obli-
na na pristojno mesto, kjer so
najodločnejše zavrnili vse ome-

njene romunske obtožbe. Tu
so poudarili, da jugoslovanska
vojna letala niso nikoli kršila
romunskega zračnega prostora,
da je želi romunska vlada s
takimi lažnimi obtožbami pre-
varati javno mnenje, da bi ta-
ko prikrili svoje napadalne
namene do Jugoslavije.

Jugoslovanska zvezna vlada
je izdala vrsto ukrepov, ki
imajo namen ublažiti posledice
letosnje suše v državi. Med
drugim je jugoslovanska vlad-
da nedavno prepovedala uporabo
nekaterih neobhodno potreb-
nih predmetov zaradi resne
voda deviz, ki so nujne za na-
kup drugih važnih predmetov.
Ceprav v ta dejstva potrjuje
rojo resničnost vesti o suši v
Jugoslaviji, so sovražniki Ju-
goslavije ob pomanjkanju dru-
gih argumentov izkoristili tu-
di to prirodno nesrečo, kakor
tudi nedavno nesrečo na Do-
brinju, da bi povzročili napade na
Jugoslavijo.

Glede na pisanje italijanske-
ga lista „Avanti“, da si je Ju-
goslavija izmislišla letosnjo su-
šo, da bi dobila pomoč v do-
larjih, piše osrednji jugoslo-
vanski gospodarski list „Eko-
nomska politika“, da se vidi,
da je Nenni, ki je nedavno
povečal iz Rusije, je resno
političar v italo, ki lahko
na osnovi velikih ruskih tra-
dij in izkušnji s patjonič-
nimi vami montira celo su-
šo. Prav tako je, nadaljuje
„Ekonomska politika“, nedav-
na nesreča na Donavi, ki je
vznesirila vsa sveta, izvalila
„ekstremne“ obtožbe, dala povod
kominformističnim maroder-
jem za nove zverinske napade
na Jugoslavijo. Zvayinski ne
toliko po tonu in intenzivnosti,
ker smo jih stalno vajeni,
kolikor glede na povod in
moment, ki je resno
biti vsak človeški občutek, da
se izkoristijo elementarne ne-
sreče za poizkus ustvarjanja
političnega kapitala, zaključuje
„Ekonomska politika“.

Diplomatski in novinarski
krogi v Beogradu še vedno ko-
mentirajo nedavni obisk britan-
skega zunanjega ministra
Edena v Avstriji in Jugosla-
viji. Ti krogi poudarjajo, da
je bil z osebnim stikom Edena
z maršalom Titom dosežen
velik napredek v poglavljanju
jugoslovanske - angleških od-
nosov. Ti odnosi se bodo še
bolj poglobili ob obisku mar-
šala Tita v Veliki Britaniji.

Britanski diplomatski krogi
v Beogradu sodijo, da bo
krepitev medsebojnih odnosov
na gospodarskem in političnem
področju mnogo prispevala k
ohranitvi miru v Evropi in k
organizaciji obrambnega siste-
ma v Sredozemlju. Ti krogi
poudarjajo važnost Jugosla-
vije v evropski politiki, ker je
Jugoslavija s svojim stališčem
prispevala k spremembi odno-
sov med miroljubnimi in na-
padalnimi silami. Zaradi ju-
goslovanske politike, ki stre-
mi sodelovanju s sosedji, se je
zmanjšala nevarnost neposred-
nega napada na Jugoslavijo.
Po poročilih Jugopressa sodijo
britanski krogi v Beogradu, da

bo mogoče najti ugodno obli-
ko tesnega sodelovanja zahod-
nih držav z Jugoslavijo brez
formalnih paktov in obliki so-
delavca, ki je bolj prikladna
od oblike zavetnika.

Drugi dogodek, ki je izzival
številne komentarje inozem-
skih novinarskih krogov v
Beogradu, je bil nedavno odlok
komandanta voje uprave ju-
goslovanske ljudske armade v
con B polk Miloša Stamatovi-
ća o razširitvi nadaljnjih
stiranjst zakonskih predpi-
sov na jugoslovansko cono
STO. Dejstvo, da je polk
Stamatović tik po odhodu an-
gloškega zunanjega ministra
iz Jugoslavije izdal ta odlok,
sodijo v inozemskih novinar-
skih krogih v Beogradu kot
dokaz, da ima Jugoslavija ju-
goslovansko cono STO kot
svojo nacionalno ozemlje, in
kot ponovno potrdilo, da Ju-
goslavija ni pripravljena po-
puščati neupravičenim itali-
janskim zahtevam, zlasti v
pogledu cone B, ki kot je ne-
davno izjavil maršal Tito, ne
more biti predmet razprave.

Predsednik centralnega sve-
ta Zveze sindikatov Jugosla-
vije Djuro Salaj je sprejel
včerajšjo podpredsednika letne-
ga delavskega sindikata Sved-
ske Gottfrida Neelunda, taj-
nika Edvarda Blomkvista ter
člane omenjenega sindikata
Franca Horra, Ernesta Te-
cherja, Razen tega je Djuro
Salaj sprejel tudi predstavnika
delavskega sindikata v gradbe-
ništvi, ki je prišel v Beograd
iz Švedske, da bi se srečali s
predstavniki švedskih in avstrijs-
kih sindikatov, so prišli na po-
slov v Jugoslavijo na pova-

bito sindikata lesnih delavcev
Jugoslavije, da bi prisostvo-
vali njihovemu kongresu, ki
bo 4. in 5. oktobra v Durdje-
novcu. Po zaključku kongre-
sa si bodo švedski in avstrijski
sindisti ogledali nekatera
podjetja lesne industrije Hr-
vatske in Slovenije. B. B.

Washingtonskih obveščen-
jih kaže, da na splošno domne-
vajo, da bi se pred prišlo do iz-
menjavanja not med ZDA in
Sovjetsko zvezo. Z druge stra-
ni pa volilna kampanja lahko
še bolj zaostri hladno vojno
zlasti v trenutku, ko se zdi
malo verjetno, da bo prišlo v
kratkem do premirja na
Koreji.

Washingtonskih obveščen-
jih kaže, da na splošno domne-
vajo, da bi se pred prišlo do iz-
menjavanja not med ZDA in
Sovjetsko zvezo. Z druge stra-
ni pa volilna kampanja lahko
še bolj zaostri hladno vojno
zlasti v trenutku, ko se zdi
malo verjetno, da bo prišlo v
kratkem do premirja na
Koreji.

Kongres PSDI

(Od našega dopisnika)
GENOVA, 4. — Danes pred-
poldne se je v knežji palači v
Genovi začel kongres PSDI.
Vsa predpoldna seja je bila
posvečena pozdravnim go-
vorom in čitanjem brzojav.
Kongres so pozdravili tudi za-
stopniki nekaterih italijanskih
strank, brzojavke pa so posla-
le razne tuje socialistične
stranke čeprav so računali, da
bodo vsi nekateri med njimi
poslale svoje zastopnike.

Edini inozemski zastopnik
je bil predstavnik češke
PSVČ Edmond Pucher, po-
poldne pa je prišel tudi pred-
stavniki francoske socialiste-
stranke Arnel Pucher je se-
veda govoril o Trstu in u-
gledaril odločilni pomen, ki ga
ima za Tržačane povratek pod
italijsko oblast. Nato je za-
čel razpravo, da bo v
tem smislu njegova stranka
predložila resolucijo na bliž-
njem zasedanju socialiste-
internacionalne v Milanu in iz-
razil upanje, da bo resolucija
sprejeta (doslej so socialis-
tične stranke v Evropi pokle-
saj male navdušenja za itali-
janske želje v zvezi s Trstom).

Na popoldanski seji je go-
voril glavni tajnik stranke
Romita, ki je podal poročilo
v imenu vodstva. Kot je že
znano za PSDI, se je ak-
tualnih socialnih vprašanj v
Italiji kongres Komaj dotak-
nil na dolgo pa je raz-
glabljal o korbami demokra-
cije, o odnosih do demokrist-
janov in o načrtih novega vo-
lilnega zakona.

Dejal je, da je PSDI eza raz-
širjenje demokracije, za so-
cijalno pravičnost in za prite-
govanje delavskega množice;
stranka ne sme iti na repu
demokristijanov, niti se ne
sme izolirati. Podobnega ab-
straktnega razglabljanja je
bilo polno vse poročilo, ki je
bilo konkretno samo v vpra-
šanjih političnega trgovanja z
ostalimi strankami.

Hoffman o Posarju

SAARBRUECKEN, 4. — Saar-
ski ministrski predsednik Hoff-
man je izjavil, da če se ne bo
bila Francija in Nemčija spora-
zumeli o evropskizaciji Posar-
ja, bodo sklicali volitve v de-
setih tednih.

Kakšen je bil rezultat njegovih
včerajšnjih razgovorov v Parizu.
V britanskem zunanjem mi-
nistristvu odklanjajo vsako
pogajanje o vsebini odgovora,
zlasti pa, če gre za skupni an-
gloško-ameriški dokument, tr-
dijo pa, da sta ameriška in
britanska vlada še dalje po-
polnoma sporazumni v tem
vprašanju. Vsebinsko note bodo
objavili šele potem, ko bo iz-
ročena iranski oblastem. Iz-
javljajo, da je odgovor relativ-
no hkraten. Na podlagi do-
bljenih informacij domnevajo,
da Velika Britanija ne spre-
jema iranskih prilogov in
dopisa, možnost nadaljnjih
pogajanj.

Predsednik iranskega parla-
menta Kašani je je danes iz-
javil, da je za prekinitev dip-
lomatskih odnosov z Veliko
Britanijo. Dejal je, da ni imel
Iran nobene koristi od vzdrže-
vanja odnosov z Veliko Brita-
nijo, ki se zaradi svoje im-
perialistične namene v Iranu.

Moskva vrnili švedsko noto

PARIZ, 4. — Moskovsko ra-
dio javlja, da je sovjetsko zu-
nanje ministrstvo zavrnilo
švedsko noto od 5. avgusta 1952
o vzajemnem sodelovanju
sovjetskih diplomatskih pred-
stavnosti na Svedskem
in obehunskem delovanju, ki se na-
naša na švedska vojaška vpra-
šanja. V svojem odgovoru za-
vrnila sovjetska vlada zahtevo
švedske vlade, naj opozdrave
primerne ukrepe, da se napra-
vi konec nedostopnemu obna-
šanju sovjetskih diplomatskih
predstavnikov v Stockholm.

Obema očita poročilo enacis-
tistične ideje in nerazume-
vanje protislovenske „Internac-
ionalizma“ čigar preizkusni
kamen predstavlja združenje
gleda Sovjetske zveze.

Nato omenja dokument spur-
glede vprašanja nemške oboro-
žitve, glede gibanja za mir,
glede vloge ameriškega imperi-
alizma v ter ozračje social-
ne demokracije kot glavno so-
cialno oporo buržoazije in po-
udarja, da ani mogoče napra-
viti konec s kapitalizmom, ne
da bi napravili konec s social-
no demokracijo v delavskem
gibanju.

Končno govori dokument o
sporu glede esamih načel stranke
in očita Martiju, da je
sancijalno govoril o kampanji
za zbiranje podpisov.

Politbiro poziva ponovno
Martija in Tiltona, naj napra-
vijo avtoritativno, naj jim edi-
no lahko se daje upanje, da se
rešita.

Pravilno vrednotenje socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre-
večkrat v reševanju
vprašanj, ki zadevajo tako-
liko politično, politiko,
nastopajočih razreda je
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Spričo današnjega položaja
delavcev, nastaja pravi-
ljnost izboljšanja njihove-
ga položaja in aktivno sodelo-
vanje v gospodarskem
in političnem življenju
delavcev, ki sicer niso
vrednotenje, ne da na borbo, se drugo-
ga, predvsem mobilizira glede
na delovno in politično
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Pravilno vrednotenje
socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre-
večkrat v reševanju
vprašanj, ki zadevajo tako-
liko politično, politiko,
nastopajočih razreda je
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Spričo današnjega položaja
delavcev, nastaja pravi-
ljnost izboljšanja njihove-
ga položaja in aktivno sodelo-
vanje v gospodarskem
in političnem življenju
delavcev, ki sicer niso
vrednotenje, ne da na borbo, se drugo-
ga, predvsem mobilizira glede
na delovno in politično
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Pravilno vrednotenje
socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre-
večkrat v reševanju
vprašanj, ki zadevajo tako-
liko politično, politiko,
nastopajočih razreda je
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Spričo današnjega položaja
delavcev, nastaja pravi-
ljnost izboljšanja njihove-
ga položaja in aktivno sodelo-
vanje v gospodarskem
in političnem življenju
delavcev, ki sicer niso
vrednotenje, ne da na borbo, se drugo-
ga, predvsem mobilizira glede
na delovno in politično
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Pravilno vrednotenje
socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre-
večkrat v reševanju
vprašanj, ki zadevajo tako-
liko politično, politiko,
nastopajočih razreda je
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Spričo današnjega položaja
delavcev, nastaja pravi-
ljnost izboljšanja njihove-
ga položaja in aktivno sodelo-
vanje v gospodarskem
in političnem življenju
delavcev, ki sicer niso
vrednotenje, ne da na borbo, se drugo-
ga, predvsem mobilizira glede
na delovno in politično
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Pravilno vrednotenje
socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre-
večkrat v reševanju
vprašanj, ki zadevajo tako-
liko politično, politiko,
nastopajočih razreda je
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Spričo današnjega položaja
delavcev, nastaja pravi-
ljnost izboljšanja njihove-
ga položaja in aktivno sodelo-
vanje v gospodarskem
in političnem življenju
delavcev, ki sicer niso
vrednotenje, ne da na borbo, se drugo-
ga, predvsem mobilizira glede
na delovno in politično
vrednotenje, ki iz
delovne dan vedno bolj kre-
pi delovno svet v dana-
šnji blok, pri čemer se
preveč delavskega vprašanja pu-
tajo v nemar.

Pravilno vrednotenje
socialnih vprašanj

Pri nas se sindikalno or-
ganizacija vse preveč in pre

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Vrtna veselica

v Steverjanu

Vrtna veselica, ki je bila prejšnjo nedeljo v Steverjanu, se je udeležilo veliko število ljudi. S tem so goriški Slovenci dokazali, kako močno ljubijo slovensko pesem in da ne bodo nikoli postali plen raznarodovalcev. Koncertni del je izpolnila štandreska godba na pihala, šempoljski oktet in pevske zbori iz Steverjana, Podgora, Peči, Sovodnj, Vrha, Dola, St. Mavra in Standreže. Na obzoru zaključila vrtno veselico je pripomoglo dobro brisko vince, priatne kranjske klobase in sončni jesenski dan.

Novodenski cesta

Predsednik pokrajinskega odbora odv. Culot je prejšnji dan povzeli k sebi župane goriške, sovodenske in zagorjske občine ter pokrajinskega svetovodca DFS tov. Viljama Nanuta. Culot je ugodoma prečital pisma sovodenske občine in vlogo tovarisa Nanuta ter zahteval po popravilu ceste. Ker obstaja tudi predlog, da bi cesto sprejeli pod pokrajinsko upravo, je Culot dejal, da to ne bo mogoče, dokler ne bo pokrajina predala državi ceste iz Trčica proti Vidmu.

Vendar so se sporazumeli o predlogu sovodenske občine, da bodo za vzdrževanje ceste Standreže, Sovodnje, Zagorja ustanovili poseben konzorcij. Pokrajinskemu inženirju so se dali navodila, naj pripravi načrt za minimalno vzdrževanje ceste.

Vprašanje dvolastnosti

Na posredovanje DFS so imeli v Solkanu sestanek, ki so mu prisostvovali predstavniki okrajnega ljudskega odbora iz Solkana in delegacija dvolastnikov iz Italije. Sporazumeli so se, da bodo dvolastniki plačevali od svojih posestev v Jugoslaviji 25 odst. manj zemljiške davka kakor plačujejo jugoslovanski obvezniki. Plačati ga bodo morali v 45 dneh. Davke bodo morali plačati od leta 1948 dalje. Dovoljenje je tudi pritožba, če se komu dovede, da je obdavčenje previsoko. To pa ne izključuje dejstva, da je treba davčne znanstvenike plačati v 45 dneh. Nadalje bodo morali lastniki gozdov posesti lastništvo dretje in ga odpeljati, v nasprotnem primeru bo to napravila gozdna uprava. Hišni posestniki bodo ostali lahko zahtevali najemnino. Za njeno izterjevanje imajo na razpolago tudi sodno oblast v Solkanu.

Beneški četa

Sovjetski četa "Messaggero Veneto" je znova začel pripraviti procesa proti Beneški četi s tem, da je navedel zapiske biskupa "epedatata" o ubojih, ropih, požarih, ki naj bi jih zakrivil pripadniki Beneške čete. Poudarjamo, da je priprava procesa proti Beneški četi že od samega pričetka dejanje proti mirni pogodbi, ki pravi, da italijanske oblasti ne bodo preganjale borcev za svobodo, ki so se borili na strani zavezniških proti fašizmu. Poleg tega pa je priprava procesa novo dejanje, naprejeno proti Jugoslaviji, da bi se odnosi med obema jadranskima sosedoma še bolj zaostrili.

Odgovor SHPZ gen. Wintertonu

(nadaljevanje s 1. strani)

Slovensko-hrvatska prosvetna zveza soglasno popolnoma z Vašo mislijo, da ZVU ne more biti odgovorna za škodo, ki so jo povzročili slovenskim kulturnim društvom in ustanovam prejšnje fašistične oblasti. Odgovorna pa je za to, da pomaga doseči, da se ta škoda Slovincem popravi in se doseže odškodnina od države, ki je škodo povzročila. Ta država je Italija. Po porazu fašizma in nacizma se je taka škoda poravnala prizadetim okoldovanecem v raznih državah. V Trstu na pr. se je poravnala Zidom, židovskim društvom in ustanovam. Krivico je, da morajo slovenska društva in ustanove še zmeraj čakati na poravnavo škode, da se jim njih slovenski prostori ne vrnejo, temveč se še zmeraj uporabljajo v protislovenske, raznarodovalne namene. To stanje postaja za Slovence bolj in bolj nevarno in vzbuja ogorčenje. Prevelika je škoda, ki so jo Slovinci utrpeli in jo še zmeraj trpijo, da bi se mogli in smeli odpravi odškodnini.

Slovensko-hrvatska prosvetna zveza soglasno z Vašo mislijo, da se privatne kulturne organizacije ustanavljajo in vzdržujejo s privatnimi sredstvi. Kolikor se uporabljajo javna sredstva za pospeševanje in dvigovanje kulturne in gospodarske ravni celokupnega prebivalstva tega ozemlja, zahtevamo da se pri tem upošteva vselej in na vseh področjih res celokupno prebivalstvo.

Kmetje na Goriškem Krasu zahtevajo, da se jim popravijo krivice

Leta 1935 so kmetom po zelo nizki ceni odkupili zemljišča za letališče v Ronkah in jim onemogočili košnjo

DOBERDOB, 4. — Fašistična Italija nam ni vzela samo Narodnega doma, številnih bančnih zavodov in trgovskih podjetij, ampak je nasilno pokupila tudi velike površine slovenske zemlje. S tem je skušala polagoma spraviti kmete z njihove zemlje in jih pripraviti, da bi čimprej podlegli italijanski asimilaciji. Tak primer imamo tudi na slovenskem Krasu, ki spada pod Italijo.

Leta 1935, so se fašistične oblasti odločile, da zgradijo letališče v bližini Ronk. Ker so bile njive, kjer naj bi bilo letališče, zasebna last in do polovice last slovenskih Kraševcev, so šli od lastnika do lastnika in jim na neprijazen način, spremljan v večini primerov z grožnjami, zabili, da morajo zemljo žrtvovati. Generali so potem zemljo ocenili in sklenili plačati po 1.800 do 2.000 lir odškodnine za vsako njivo.

Pri ocenjevanju vrednosti se niso niti najmanj ozirali na dejansko vrednost polja, ki jo je imelo v času našega odkupovanja, ampak so bile cene pretirano nizke, kakor je bila na primer smešno nizka cena s katero so fašistične organizacije odkupile Narodni dom v Gorici. Kmetje so izračunali, da so jih fašisti pri odkupu dobesedno ogoljufali. Neki kmet, ki je za štiri njive dobil okoli 9.000 lir, je povedal, da so dejansko bile vredne okoli 28.000 lir.

Ceprav pa so kmetje zemljo prodali, se je vse do okoli leta 1941, dogajalo, da so morali plačevati zemljiški davek in pristojbino Zadrugi davek (Consorzio acque), čeprav ni bilo več lastniških polj in ni so vode sploh uporabljali. Ravno nasprotno so z dograditvijo letališča vse namakalne naprave, kot so bili vodni jarki, odstranili.

Ko so odgovorni ljudje kupili njive za letališče, katerih število je znašalo okoli 370, so prejšnjim lastnikom izjavili, da so zemljo pokupili po tako nizki ceni samo zato, ker bodo imeli samo lastniki njive pravico, da se bodo odkorčali s pridelki s travo, posajene zemlje, skratka, da bodo lahko samo oni brezplačno kosili.

Obljube pa niso nikoli držali, niti prvo leto in niti pozneje. Vsakdo je imel pravico kositi na letališču, če je predhodno plačal potrebno vsoto, upravi letališča kot odškodnino. Tako so tik pred vojno prišli kmetje iz okolice Padove in kupili košnjo letališča v Ronkah in onega pri Gorici.

S prihodom Nemcev se je položaj spremenil. Nemci so razveljavili fašistično odredbo in ustreli kmetom, ki so bili od samega začetka nezadovoljni z odvzemom njihove lastnine. Nekateri med njimi sploh niso hoteli podpisati prodajne pogodbe, tako da se še danes pravdajo za svojo zemljo in zato še sedaj plačujejo davke, čeprav od nje nimajo nobene koristi. Vsaj približno so vsakemu lastniku odmerili zemljo, da je prišel zopet do svojega. To so napravili, ne da bi dali kakršno koli odškodnino.

S povratkom Italije se je krivica pričela ponavljati. Uprava Meteorija je pričela zbirati pobirati najemnino, ki pa je sedaj znašala za vsakega prav tako slovensko kakor italijansko.

Na razne pritožbe v naši prejšnji vlogi in v Vašem odgovoru nobenega odziva, posebno glede raznarodovanja in neenakopravnosti slovenskega prebivalstva. Na te pojave, ki imajo pravzaprav uraden značaj, opozarjamo znova z živim željo, da se opustijo vsa diskriminacijska dejanja glede tržaških Slovincem. Sedem let po porazu fašizma ne bi smeli več veljati protislovenski fašistični zakoni, ki prepovedujejo prosto rabo domačega slovenskega jezika v javnem življenju, po uradih in sodiščih, in bi morali biti Slovenci z davno popolnoma izenačeni z Italijani in vsem političnem, pravnem, kulturnem in gospodarskem življenju tega ozemlja.

Kulturno delovanje Slovensko-hrvatske prosvetne zveze sloni in bo slonelo vselej na zdravih načelih listine OZN, mirovne pogodbe in razglasa UNESCO. Tržaški Slovenci bodo vselej neomajno zahtevali izvajanje teh načel v Trstu.

Prosimo za pravične in nepristranske odločitve in ugoden odgovor.

Z odličnim spoštovanjem

Predsednik:

dr. Andrej Budal

Tajnik:

Boris Race

Širite in čitajte

Primorski dnevnik!

kmeta nekaj več kot so kmetje dobili za prodajo zemlje leta 1935.

Kako močno si bili slovenski kmetje prizadeji za odzvezje, da je tamkajšnje svoje njive šest Doberdobcev, pet kmetov iz Dola in še nekateri slovenski kmetje, ki so se preselili po prvi svetovni vojni v Ronke in tamkajšnje okolice vasi, ker so bile njihove domačije na Krasu zaradi vojnih dogodkov popolnoma opustošene. Računajo, da je polovico njiv na letališču bilo v slovenski lasti in da je bilo s prisilnim odkupom okoldovanih okoli 15 slovenskih kmetov. Če računamo, da je polovico okoldovancev slovenskih ljudi, tedaj smo Slovenci izgubili tamkaj okoli 200 njiv.

Ni treba poudarjati, da je bil prisilen odkup maneuver

proti slovenskemu narodu, da se mu odvzame njegova zemlja, na katero je tako močno navezan, da je nasilno premaknejo slovensko narodno mejo proti vzhodu.

V imenu okoldovanih slovenskih Kraševcev zahtevamo, da se jim popravi velika krivica, ki jim jo je storil fašizem. Italijanska vlada je dolžna kot naslednica popraviti fašistične krivice našemu ljudstvu in po 17 letih razveljaviti krivico korak. Okoldovani slovenski kmetje s Krasa to odločno zahtevajo, ker niso nikoli soglasili z nasilnim fašističnim odvzemom njihove imovine.

To zahtevamo odločno postavljamo pred oblasti, zlasti še, ker je letališče brezpomeno, skoraj neuporabno, medtem ko se našim Kraševcem travniki tako zelo potrebujejo.

Pustolovščine ahasferskega begunca z epilogom na videmski policiji

Zbežal je iz Italije v Trst, iz Trsta nazaj v Italijo in pri tem poveril osebne dokumente

Pred nekaj dnevi smo poročali o mladeniku, ki je hotel zbežati v Jugoslavijo, da bi si tam poiskal delo. Danes pa bomo opisali, kako je skušal drug mladenič v Italiji kršiti zakone. Pred kratkim se je prostovoljno predstavil na uradu za tuje na videmski kvartir 25-letni Branislav Koštorac iz Maribora, ki je dejal, da je jugoslovanski državljan. Izjavil je, da je zbežal iz Jugoslavije pri St. Lenartu, in sicer 21. septembra, ter da je prehodil na stotine km peš. Koštorac je prosil oblasti za zaščito in pomoč in dejal, da bi rad šel v Južno Italijo, od tam pa v Južno Ameriko.

Oblastem se je zdel Koštorac nekak sumljiv. Predobro je namreč znal italijanski, saj je trdil, da ni bil nikoli v Italiji. Zato so ga preiskali in našli pri njem vozni listek iz Trčica v Videm. Zdeli so ga bolj ostro zaslišavati in je priznal nekatere grehe, ki mu bodo povzročili precej sitnosti.

Priznal je namreč, da ni zbežal iz Jugoslavije, marveč je taborišča v Trstu. Povedal je tudi, da se ne pise Koštorac, marveč da je v resnici Slobodan Milošević. Pri tem je pokazal osebno izkaznico z imenom Koštorac, na kateri pa je bila njegova slika. Zato je moral priznati, da je zakrivil poverbo javnega dokumenta, na pa hotel povedati, kaj je poveril ime. Kasneje se je zvedelo, da je Milošević že imel opravka s policijo. Arhivala ga je v Benetkah marca 1951, ko je potoval na brzem vlakcu Beograd-Pariz in je bil brez vseh dokumentov. Iz Benetk so ga poslali v taborišče "La Franchette", od tod v Bagno, od koder je zbežal septembra 1951. Kasneje se je predstavil "Pri jezuitih" v Trstu, odkoder je zopet zbežal 20. septembra v Italijo.

Ko so mu to oporekali, je odločno protestiral. Policaji so imeli mnogo truda z njim, preden je podpisal zapisnik, v katerem je priznal, da je ponaredil osebno izkaznico in jim dal lažne podatke. Milošević se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi ponarejanja javnih dokumentov in lažne izjave o svoji osebni istovetnosti.

Prihodno nedeljo bo Juventina igrala doma proti moštvu iz Casarse. Ta tekma bo že za prvenstvo.

Kam namerava SPD v nedeljo?

Danes v Sovodnjah Juventina - Isontina

Danes, 5. oktobra bo ob 15.30 na igrišču v Sovodnjah prijateljska tekma med domačo Juventino in Isontino. Ker je Juventina v letošnjem prvenstvu stopila v tako imenovano "Promozione", bo ta zadnja tekma pred pričetkom prvenstva nad vse zanimiva in obeta marsikaj lepega. Dopoldne ob 9.30 bo prav tako prijateljska tekma med Juventino B in Edero iz Gorice.

Prihodno nedeljo bo Juventina igrala doma proti moštvu iz Casarse. Ta tekma bo že za prvenstvo.

Kam namerava SPD v nedeljo?

GORICA, 4. — Navadno prihaja etiskovni ataše Slovenskega planinskega društva v naše uredništvo skrbno pripravljen. Do potankosti nam razkaže svoj načrt, opisi hrib, okoličnice, prometne zveze in je marsikaj, kar ne pride vedno v list. Danes pa je v njegovem čudovitem redu in na tančastosti nastala neka sprememba. Pravi, da bodo napravili prihodno nedeljo popoldanski izlet gneznanu kam, in da se zelo boji, kako bo z udeležbo. Prav zares ne ve povedati drugega, kot da naj se Goričani zberejo ob 13.30 na pevskem mostu in ob isti uri v Grojnu.

Vas morda zanima, kako se bo vse izteklo? Pridite od nas povedani uri prihodno nedeljo 12. oktobra na določeno mesto, pa boste videli!

Cene na zelenjadem trgu

GORICA, 4. — V preteklem septembru so na pokritem trgu ter na trgu na debelo prodajali sadje in zelenjavo po sledečih cenah (prva cena velja na debelo, druga pa na drobno):

česen 230 — 297, sveže zelje 58 — 88, kislje zelje 146, cvetača 60 — 80, čebula 43 — 69, fižol v stročju 103 — 137, fižol 101 — 129, melancane 46 — 60, krompir 29 — 40, paprika 94, 41, 91 — 123, 58, 119, paradižnik 37 — 58, radič 236, 113 — 294, 143, zelena 73 — 85, špinača 82 — 106, ohrovt 50 — 73, bučke 79 — 103, pesa 43 — 64, korenje 53 — 78, kumarice 51 — 70, cikorkija 36 — 52, solata endivija 121 — 163, peteršilj 76 — 98, repa 33 — 49, repno brstje 50 — 64, kostanj 55 — 79, sveže smokve 30 — 49, jabolka 30,55 — 52, 77, buče 52, orehi 101, 252 — 139, 305, bruske 42, 73 — 57, 95, breskve 66, 102 — 87, 127, češnje 39 — 55, grozdje 60, 95 — 81, 124, lubenice 35 — 50, pomaranče 232 — 290, banane 350 — 450, kaki 56 — 80, limone 168 — 221.

Padec z jablane

GORICA, 4. — Današnjega sončnega popoldneja je 14-letna Capella Karmela iz Ul. Seminarske 9 sklenila, da pobere jabolka s košatake drevesa, ki raste na dvorišču njenega stanovanja. Vzela si je pripravno lestev in splezala na drevo. Ko je bila košara že skoraj polna in jo je hotela prenesti na nižjo vejo, da bi nato stopila na lestev in končala delo, je zaradi precejšnje teže košare, ki jo očitno ni zmogla, izgubila ravnotežje in padla z drevesa. Pri padcu si je zlomila desno roko. Rešilni avto Zelenega križa jo je pripeljal v mestno bolnico. Ozdravela bo v tridesetih dneh.

Vino ga je vrglo na pločnik

GORICA, 4. — Bolničarji Zelenega križa so danes popoldne imeli opravka s pijancom, ki ga je prevelika količina zaužitega vina spravila na pločnik v Ul. Cadorna. Vinskega brata 64-letnega Tonuta Francja iz Moše so sprejeli v mestno bolnico Brigata Pavla, kjer so mu nemudoma odpravili izvinjenosti, zaradi katere so mu odpovedale noge in možgani.

Obvestilo čedadskim vinogradnikom

Cedadski župan sporoča vsem vinogradnikom, lastnikom in najemnikom, ki so oproščeni trošarine ali ne, da morajo pisмено prijaviti na posebnem obrazcu trošarinskega uradu naslednje:

a) do 10. oktobra morajo prijaviti svoje zaloge pridelkov b) do 20. oktobra morajo prijaviti kakršno koli količino vina, ki ga pridelajo ob tej trgovski; če se trgatve podaljša čez 20. oktober, morajo to prijavo opraviti deset dni po trgovski. Kršitelji bodo morali odgovorjati po zakonu, poleg tega pa bodo napravili pri njih uradni pregled.

Zimski vozni red

Danes, v nedeljo 5. oktobra, stopi v veljavo zimski vozni red na železnici, ki velja za vse italijanske proge. Poudariti moramo, da ne bo v voznem redu goriškega ko-

Prosnid

Včeraj smo v uvodnem članku goriške strani našega lista poročali, kako skušajo tukajšnji šovinisti najti nove pretežke za svoj pritisk v zapadni Benetiji. Pri tem smo tudi omenili špekulacijo z nekim truplom. Danes pa bomo na kratko opisali, kako je stvar potekla.

Na našem pokopališču so pokopali meseca marca 1944 truplo moškega, starega približno 30 let. Nasel ga je kmet Ivan Simia na polju pri Tajpani. Novica se je takoj raznesla po dolini in so zvedeli zanj tudi v Malini v občini Ahten. Tu je gospa Marija Cancellier čakala že mesec dni, kdaj se bo vrnil njen sin, ki je zginit z doma.

Marija Cancellier je šla z možem v Prosnid, kjer so ji pokazali truplo mladeniča. Seveda je bila že prej vsa v strahu, da ni morda to truplo nje-

nega sina Jožefa. Zal je bilo truplo precej zmrcvarjeno in prav tako njegov obraz, da ga ni bilo mogoče spoznati. Materi se je zdelo, da je obleka na truplu prav obleka njenega sina. Zena pa je tudi dejala, da je to truplo njenega sina, ker je imelo razbiti gornji skelet. Zena je sina oblekla in je dala pokopati v Prosnidu.

Toda tudi Antonijo Cucchini iz Benet Trg Castello, že dlje časa ni imel nobenih vesti od svojega sina, ki se je zgubil 8. septembra, ko je bil vojak na tem področju. Mož je povsod iskal svojega sina, o katerem so širili govorice, da so ga ubili. Na osnovi teh informacij sta šla z ženo v Prosnid, kjer sta zvedela o najdbi trupla, ki naj bi bilo truplo sina gospe Cancellier. Cucchini je menil, da gre za njegovega sina in ne za sina omenjene gospe.

Ten dni so se na našem pokopališču obe materi, župan iz Tajpane s tajnikom, zdravnik dr. Ugo De Lendi, in maršal karabinjerjev Giuseppe Stocco, poveljnik karabinjerjske postaje v Tarcentu. V njihovi prisotnosti so odkopali truplo neznanca. Zdravnik je na osnovi podatkov izjavil, da gre za truplo mladeniča Franca Cucchinija. Kakor smo že zgoraj omenili, smo komentirali stvar že v včerajšnjih številkih.

Čedad

Namestitveni urad sporoča, da sprejema delavce za Francijo, in sicer zidarije (tudi učence, ki so izdelali obroke ne tečaje), tesarje cementist, kamnoseke in godarje. Sprejemajo pa samo delavce od 19 do 50 let. Vsi tisti, ki bi se radi zaposlili, se lahko obrnejo na ta urad ob dopoldanskih urah.

Ten dni so župan, občinski tajnik in vikar obvestili družino Ruchin o smrti 27-letnega sina Evgenija. Mladenček je bil že 5 let zaposlen v rudniku v Belgiji, kjer se je smrtno onesrečil. Sporočilo o njegovi smrti je poslal na obelisk italijanski konzul iz Charleroi, Ruchin se je pred kratkim poročil v Belgiji s Sicilijanko, s katero se je tam spoznal.

Torjan

Gospa Ida Cantarutti, hči Petra, stara 48 let, je bila obsojena pred videmskim sodiščem na plačilo 109.333 lir globe. Obtožili so jo skupno z drugimi 13 osebami tihotapstva s tobakom. Pripisovali so ji tihotapstvo petih kg inozemskih cigaret, imela pa je srečo, ker je pravkar prišla amnestija.

Praprotno

Istega dne je bila pred sodiščem obravnavana tudi proti Se. condga Gabrieljevi iz Praprota. Obtožili so ga, da je kahal skrivaj žganje. Svoj čas so ga namreč finančarji presenetili, ko je kahal 7 liganje. Obsojili so ga na tri mesece zaporu in na 3.765 lir globe. Toda tudi njemu je bila kaznen odpuščena zaradi amnestije.

Asfaltiranje ceste

STANDREŽ, 4. — Na številne zahteve prebivalstva in čopisopja so se občinske oblasti končno vendarle odločile, da je treba končati delo na cesti

BENEŠKIM KMETOM slabo plačujejo živino

Mesarji se kljub temu pritožujejo, češ da so zaradi zadnjega znižanja cene mesa ob ves svoj zaslužek

S prefektovim ukazom z dne 22. sept. so bile določene nove cene svežega mesa v vseh mesnicah v pokrajini. Objavljamo te cene, tako da se bodo naši kmetje z njimi seznanili in jih primerjali s cenami, ki jim jih ponujajo prekupevalci za govedo:

Meso krav, junie in bikov: meso za juho z največ 30 odst. kosti prve vrste 600 lir/kg, druge vrste 500 kg, izbrano meso brez kosti 1000 lir/kg, srednje vrste 800 lir/kg, slabše vrste 750 kg.

Telečje meso s kostjo boljše vrste 850 lir, druge vrste 700 lir, telečje meso brez kosti zadnji del po 1300 lir/kg, druge vrste 1200 lir in tretje vrste 1050 lir.

Prekupevalci z govejo živino pa plačujejo kmetom telečje meso po 400 lir/kg, kravje in bikovo meso pa po 200 do 250 lir/kg. Kakor je videti, je razlika zelo velika. Čeprav ne moremo primerjati žive teže z zaklanih živalmi. Vsi namreč vemo, da je treba pri tem upoštevati kožo, drob in kri. Toda mesarji zaslužijo tudi s tem nekaj denarja.

Kljub temu pa so mesarji protestirali proti temu znižanju cene mesa. Nekateri so celo trdili, da bodo sedaj morali delati z izgubo. To seveda ni-

Sv. Mihaela, ki pelje mimo begunskega naselja proti Standrežu. Popravilo te ceste je bilo sicer nujno, ker je bila preozka za velik promet, ki je nastal po zgraditvi begunskega naselja. Neveščnost je bila sama v tem, da so se dela vlekla v nedogled in da je bilo pri tem potrošena veliko denarja zastoni.

Včeraj so po odločitvi občinske uprave pričeli cesto asfaltirati. Upajo, da bodo dela končali do konca tega meseca.

Skrčeno poslovanje avtobusov na proгах Gorica - Pevma in Gorica - letališče

GORICA, 4. — Prevozno podjetje Ribi bo s ponedeljkom 6. oktobra skrčilo poslovanje avtobusov na proгах Gorica - Pevma in Gorica - letališče. Omenjeni progi je podjetje vzpostavilo šele letošnjo spomlad, in to le za poskusno. V spomladanskem in poletnih mesecih se je seveda izkazalo, da je avtobus na teh proгах premalo obiskovan. Podjetje je nekaj mesecev prenašalo izgubo na teh proгах in se je zato sedaj odločilo, da ukline nekaj voženj. Mi smo pa mnenja, da bi šele zimski meseci lahko pokazali koristnost teh proгах ter da se je poskus v poletnem in spomladanskem času izjalovil, ker se v teh letnih časih številni ljudje, poslužitve raznih prevoznih sredstev, katerim se bodo poizkušali morali odrediti. Zato svetujemo podjetju, naj nadaljuje redno poslovanje na teh proгах do prihodnje pomladi in naj se se le tedaj odloči (če se bo izkazalo potrebno) za tak korak, ki ga bodo sedaj zainteresirani prav gotovo sprejeli z veliko nejevoljo.

Na progi Gorica - pokopališče - letališče bo avtobus po novem voznem redu vozil ob delavnikih do pokopališča samo enkrat na dan, in sicer: odhod s Travnika ob 15.30; obnedej: odhod s Travnika ob 10 in 15.30; odhod s pokopališča ob 11 in 16.30.

Na progi Travniki - Pevma bo ob delavnikih vozil po sledečem voznem redu: odhodi iz Pevme: ob delavnikih ob 7.45, 8.40, 12.45, 14.30 in 18.45. Ob praznikih: ob 14.45, 16, 18, 19.15.

LOTERIJA

VENEZIA	47	58	68	86	24
FIRENZE	58	38	34	90	81
TORINO	70	25	67	16	3
MILANO	7	39	83	68	4
PALERMO	53	19	34	86	73
ROMA	31	80	61	6	29
GENOVA	49	89	61	10	67
BARI	9	42	47	20	51
NAPOLI	80	63	42	13	88
CAGLIARI	30	7	29	46	73

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

GORICA, 4. — V goriški mestni občini je bilo od 28. septembra do 4. oktobra t. l. 7 rojstev, 5 primerov smrti, 13 vklenjenih porok in 12 porok.

Rojstva: Marija Pausler, Ivanka Oddo, Rajmund Mavrič, Mavrič Toroš, Laver Velušček, Ornella Interbartolo, Mavrič Kusterle.

Smrti: 81-letni kmet Viljem Nanut, 67-letna gospodinja Julijana Poberaj vd. Durjaja, 56-letni uradnik vd. Leopoldič, 40-letni tečaj Brunco Serbeni, 4 leta star Bruno Serbeni.

Vknjižene poroke: Ferdinand Nemeš in Hema Nemeš, uradnik Oreste Peliccon in gospodinja Favsta Zuttion, lasuljar Peter Sala in gospodinja Marija Komel, uradnik Anton Calvani in gospodinja Jona Salferini, častnik mornarice Valdemaro Odorico in šivilja Irena Cosmani, orožniški brigadir Armando Narulli in gospodinja Ljovka Sestili, urad

